

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи

Допустити до захисту
Завідувач кафедри _____
(підпис)

Кузнєцова Л.В.
(прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 20__ року

Дипломна робота

на здобуття освітнього ступеня магістра
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

з теми

**ВПЛИВ ПРИСУТНОСТІ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ НА РІВЕНЬ
СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ**

Виконала:
студентка 6 курсу, ЦЗФН
Сіваченко Л.І.
(прізвище та ініціали)

Керівник к.е.н., доцент
Сирчин О.Л.
(прізвище та ініціали)

Рецензент

(прізвище та ініціали)

ОДЕСА - 2018 року

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ПРИСУТНОСТІ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ.....	7
1.1. Теоретико-методологічні засади поняття іноземного банку та ефективності його діяльності.....	7
1.2. Особливості участі іноземного капіталу в банківській системі України.....	15
1.3. Обґрунтування позитивних і негативних наслідків присутності іноземного капіталу в банківській системі України.....	23
Висновки до першого розділу.....	31
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ВПЛИВУ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	34
2.1. Вплив банків з іноземним капіталом на стабільний розвиток вітчизняної банківської системи.....	34
2.2. Аналіз ефективності діяльності банків з іноземним капіталом у банківській системі України на прикладі ПАТ «ОТП Банк».....	43
2.3. Обґрунтування оптимальної частки іноземного капіталу в банківській системі України в контексті забезпечення її фінансової стійкості.....	51
Висновки до другого розділу.....	58
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ В УКРАЇНІ.....	61
3.1. Оцінка ризиків негативного впливу присутності іноземного капіталу на рівень стабільності банківської системи України.....	61
3.2. Сучасні методи та інструменти регулятивної політики щодо діяльності банків з іноземним капіталом в Україні.....	67
3.3. Шляхи нівелювання ризиків присутності іноземного капіталу в банківській системі України.....	77
Висновки до третього розділу.....	84
ВИСНОВКИ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	92

ВСТУП

Актуальність теми. Процеси глобалізації світової економіки не обминули ні Україну, ні її фінансово-банківську систему, особливо з огляду на відкритість вітчизняної економіки. Інтеграція української економіки в світовий ринок не можлива без розвитку банківської сфери, зокрема, за рахунок вливання іноземного банківського капіталу. Банківська система України сформувалась на принципах залучення як українського, так і іноземного капіталу. Водночас присутність іноземного капіталу у вітчизняній банківській системі справляє неоднозначний вплив на її фінансову стійкість - з одного боку, банки з іноземним капіталом сприяють підвищенню міжбанківській конкуренції, покращенню якості обслуговування клієнтів та розширенню спектру банківських послуг тощо, з іншого ж, - участь іноземного капіталу в банківській системі України може зумовити виникнення негативних чинників унаслідок її вразливості до впливу дестабілізуючих факторів. Зокрема, зростання частки іноземного капіталу в банківській системі спричиняє підвищення її нестабільності внаслідок відпливу капіталу у найбільш несприятливі для економіки країни періоди; монополізація іноземним капіталом ринку банківських послуг може суперечити національним інтересам і призвести до зростання економічної залежності держави.

Останнім часом часто обговорюється питання про те, чи є доцільним дозвіл відкриття іноземними банками свої філії в Україні. Єврінтеграційні прагнення вищих посадових осіб держави та заходів, спрямованих на залучення іноземних інвестицій в економіку України і спрощення порядку прикордонного руху товарів і капіталу, є позитивним аспектом, але така діяльність повинна бути збалансованою і поступовою, особливо в банківській сфері. Будучи "кровоносною системою економіки", банківська система має бути захищена від поглинання іноземним капіталом. Щоб знайти ефективні способи для залучення іноземного капіталу в банківську систему України, формування політики

регулювання його наявності, потрібне детальне вивчення структури іноземного капіталу, його видів, джерела та особливості виконання.

Подальший розвиток банківської системи України значною мірою буде пов'язаний з глобалізаційними процесами, що відбуваються у світовій економіці. У зв'язку з цим дослідження проблеми доступу іноземного капіталу в банківську систему України, його вплив на рівень її фінансової стабільності набуває особливої актуальності.

Прихильники політики припливу іноземного капіталу вважають, що присутність іноземних банків буде позитивним фактором для розвитку банківської системи, оскільки підвищить рівень конкуренції, забезпечить надходження інвестицій, поліпшить обслуговування економіки України. Однак результати впливу іноземних банків на українську економіку і банківську систему недостатньо досліджені.

Слід зазначити, що проблемі припливу іноземного капіталу в банківську систему України приділяють увагу багато вітчизняних економістів та практиків. Вагомий внесок у розв'язання цієї проблеми зробили О. Балануца, О. Барановський, Гриценко Р., О. Дзюблюк, Диба М., Забчук Г., Івасів І., М. Ігнатенко, Козьменко О., Карчева Г., Корнилюк Р., Макуа С., В. Міщенко, С. Моїсеєв, Прімерова О., А. Росинский, Савлук М., Слобода Л., Смовженко Т., Шаповалов А., Філонова І., Чуб О. та інші. Дослідження, проведені аналітиками та економістами, залишають не висвітленими ряд аспектів даної проблеми, яка вимагає подальшого дослідження і формує актуальність нашої дипломної роботи, а саме поза належною увагою залишаються питання щодо визначення основних причини приходу іноземних банків на український ринок, та розробка рекомендацій щодо оптимізації допуску іноземного банківського капіталу у банківську систему України.

Метою дипломної роботи є дослідження іноземного капіталу в банківському секторі України в контексті з'ясування його впливу на його стабільність в довгостроковій перспективі. Виходячи з мети, основними завданнями роботи можна виділити:

- опрацювати теоретичні основи діяльності банків з іноземним капіталом у контексті стабільності банківського сектору;
- дослідити сутність іноземного капіталу, описати теоретичні основи його впливу на банківську систему в цілому;
- оцінити стан та основні тенденції залучення іноземного капіталу у банківську систему України в контексті забезпечення її стабільності;
- провести оцінку ризиків негативного впливу присутності іноземного капіталу на рівень стабільності банківській системі України;
- виявити проблеми розвитку банків з іноземним капіталом в Україні і визначити шляхи її вирішення.

Об'єктом та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є банківський сектор України, діяльність іноземних банків, що функціонують в Україні. Предметом вивчення є вплив іноземних інвесторів на результати діяльності ринку банківських послуг в Україні.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є загальні діалектичні методи пізнання соціально-економічних явищ і процесів, теоретичні висновки, узагальнення наукових публікацій, положення відповідних нормативно-правових документів національного законодавства. Зокрема, в роботі знайшли застосування наступні методи:

- статистичний метод дозволив зробити узагальнення стану і виявити динаміку впливу іноземного капіталу на банківську систему;
- при виділенні позитивних та негативних рис присутності іноземного капіталу в банківській системі, використовується метод порівняння;
- для дослідження інвестиційної привабливості України та впливу іноземного капіталу на банківський сектор, використовується метод аналізу;
- використовуючи систему статистичного аналізу та обробки даних STATISTICA проведено кореляційно-регресійний аналіз впливу частки іноземного капіталу в банківській системі України на показник її стабільності;
- при написанні висновків, провідними методами є узагальнення та синтез.

Інформаційною базою дослідження є Закони України, постанови Кабінету Міністрів України та Національного банку України, економічна література з питань банківської справи, наукова література, монографії, періодичні видання, інтернет ресурси.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у подальшого розвитку:

- основних науково-прикладних підходів до впливу присутності іноземного капіталу на рівень стабільності банківської системи;
- методики оцінки впливу присутності іноземного капіталу на рівень стабільності банківської системи;
- узагальнення науково-практичних рекомендацій щодо впливу присутності іноземного капіталу на рівень стабільності банківської системи України.

Практична цінність одержаних результатів полягає у тому, що науково-практичні положення, викладені в дипломній роботі, можуть бути використані в практиці діяльності українських та іноземних банків.

Особистий внесок здобувача. Магістерська дипломна робота є самостійно виконаним дослідженням. Усі розробки та пропозиції, що містяться в роботі, належать особисто автору.

Апробація результатів дослідження у вигляді доповідей на конференціях, семінарах та інших наукових зібрань не здійснювались. Публікації за темою дослідження відсутні.

Магістерська робота складається з трьох розділів, загальним обсягом 98 сторінок.

ВИСНОВКИ

З наведеного дослідження, можна стверджувати, що вітчизняна банківська система значно інтегрована у світові фінансові процеси, але їй не вистачає стабільності, сприяння з боку держави інтенсивному та якісному розвитку, створення стимулів для іноземних інвесторів. Саме тому для України важливо розробити власну стратегію подальшого розвитку вітчизняної банківської системи з урахуванням зростаючого впливу іноземного банківського капіталу.

Збільшення частки банківського сектору, який перебуває під контролем іноземного капіталу, може призвести до перерозподілу кредитних ресурсів. Тому з метою уникнення цього, зростання частки іноземного капіталу в банківській системі має відбуватися з огляду на внутрішні умови розвитку банківського сектора та підвищення конкурентоспроможності українських банків. Вплив іноземних банків на розвиток національної банківської системи є досить неоднозначним та потребує чіткого визначення і розмежування позитивного та негативного впливу на національну банківську систему.

До основних негативних наслідків присутності іноземного капіталу в банківському секторі України можна віднести:

1) виникнення можливості неконтрольованого відпливу капіталу за межі країни, що пояснюється бажанням інвесторів вкладати кошти в ті галузі, що є найбільш прибутковими та безпечними;

2) можливість проведення іноземними банками спекулятивної діяльності, без надання повного та якісного спектра банківських послуг, що може призвести до зниження серед населення довіри до банків;

3) загроза зниження вітчизняними комерційними банками та НБУ впливу на розвиток національної економіки, за рахунок появи потужних іноземних банків, наданням ними дешевих кредитних ресурсів та високоякісним обслуговуванням;

4) загроза виникнення додаткових ризиків – ризик банкрутства банків, економічні, соціальні та політичні ризики.

До основних позитивних наслідків присутності іноземного капіталу можна віднести:

1) наявність іноземного капіталу в банківській системі позитивно впливає на розвиток фінансової системи, сприяє розширенню ресурсної бази соціально-економічного розвитку;

2) посилення конкуренції на ринку банківських послуг, що веде до диверсифікації банківських продуктів та послуг;

3) витіснення з ринку економічно слабких банків, що веде до підвищення довіри до банків з боку населення;

4) швидке впровадження передових технологій банківської діяльності, зокрема використання досвіду фінансового менеджменту, запровадження зарубіжного досвіду управління ризиками, що відображається у посиленні конкуренції між українськими та зарубіжними банками, внаслідок чого розширюються асортимент послуг та зростає якість обслуговування; зростання залежності банківського сектору України від іноземного капіталу.

З оцінки впливу іноземного капіталу на стабільність банківської системи України за останні роки можна зробити наступні висновки:

1. За даними Національного банку України, за період із 01.01.1994 року по 01.10.2017 року кількість банків з іноземним капіталом у структурі банківської системи України зросла з 2 до 38, а їх питома вага в статутному капіталі з 2,3% до 56%.

2. Із 32 банків з іноземним капіталом, в яких контрольний пакет акцій належали акціонерам однієї країни, 7 банків належали представникам Російської федерації, 4 банки – представникам Ізраїлю, 3 банки належали резидентам Франції, по 2 банки представникам Польщі, Кіпру, Греції, Туреччини. По одному банку належали резидентам Німеччини, Австрії, Казахстану, Італії, Нідерландів, Угорщини, США, Ісландії, Швеції та Великобританії.

3. В цілому оцінюючи вплив банків з іноземним капіталом на показники власного капіталу банківської системи України, необхідно відмітити, що:

- по-перше, всього 15 банків з іноземним капіталом із 34, в яких іноземні інвестори мали контрольний пакет акцій, спрацювали з прибутком;
- по-друге, незважаючи на збиткову діяльність, банки із іноземним капіталом мали достатньо резервів для покриття отриманих збитків;
- по-третє, практично вся емісійна різниця, яка є позитивним показником при характеристиці банківської системи країни, була отримана банками із іноземним капіталом.

4. Оцінюючи питому вагу коштів клієнтів банків за національною приналежністю капіталу, необхідно відзначити, що кошти клієнтів банків із Російським капіталом складали 4,75%, Ізраїльським капіталом – 6,67%, капіталом резидентів Франції – 6,95% та Австрії – 4,89%. При цьому банки з Російським, Ізраїльським та Грецьким капіталом віддавали перевагу клієнтам – фізичним особам, інші банки – юридичним особам або питома вага юридичних та фізичних осіб була приблизно рівною. Банки із Нідерландським капіталом та капіталом США взагалі не користувалися коштами фізичних осіб.

5. У цілому оцінюючи зобов'язання банків з іноземним капіталом, слід відзначити, що більше третини зобов'язань банківської системи України належало банкам з іноземним капіталом, однак, ні одна група банків за національною приналежністю не мала суттєвого впливу на загальні зобов'язання банківської системи України. Незважаючи на те, що 53,69% зобов'язань банків з іноземним капіталом були у іноземній валюті, це було менше, ніж у цілому по банківській системі України. Основними вкладниками в банках з іноземним капіталом були юридичні особи, а операції із цінними паперами власного боргу із значними сумами проводив лише один банк з Ізраїльським капіталом.

6. У структурі активів загальна сума кредитів та заборгованості банків з іноземним капіталом у банківській системі України складала 41,64%, у тому числі у структурі кредитів і зобов'язань юридичних осіб 38,92%, і 59,69% у

структурі кредитів і зобов'язань фізичних осіб. При цьому кредити і заборгованість юридичних осіб в іноземній валюті складала 45,16%, а по фізичним особам 79,15%.

7. Незважаючи на зменшення кількості банків за участю іноземного капіталу на українському банківському ринку, обсяг іноземного капіталу у банківській системі України залишається значним. Ринкові переваги банків з іноземним капіталом можна пояснити тим, що такі фінансові установи виходять на вітчизняний ринок з сильною інноваційною стратегією та вже неодноразово реалізованими ефективними проектами. Серйозною загрозою для вітчизняних банків є не частка активів чи інших надходжень, а інновації, які впроваджують дані банки на території України, тим самим витісняючи українських представників. У більшості українських банків процес використання інновацій зорієнтований лише на вирішення поточних завдань, а його якість не відповідає світовому рівню та загальнонаціональним потребам розвитку банківської системи.

8. Проведений аналіз ефективності діяльності банків іноземних банківських груп в Україні у 2013–2016 рр. засвідчив посилення їх позицій як за абсолютними показниками, так і за відносними показниками. Поточна фінансова криза серйозно похитнула фінансову стійкість, кредитоспроможність та платоспроможність вітчизняних банків, чим скористалися дочірні банки іноземних материнських компаній, посиливши свою конкурентоспроможність шляхом додаткової капіталізації.

Таким чином, зазначимо, що аргументи проти зростання частки іноземного капіталу пов'язані із загрозою потенційної втрати контролю над банками та економікою країни в цілому. Однак, саме іноземний капітал сприяє стрімкому розвитку банківського сектора в країнах з перехідною економікою. Для активного залучення та ефективного використання іноземного капіталу на вітчизняному ринку необхідне регулювання діяльності банківського сектора з боку держави, тобто необхідний системний підхід щодо регулювання доступу іноземного капіталу в країну. Він повинен базуватися передусім на заходах

підтримки конкурентоспроможності банків з національним капіталом, використанні технологічних та структурних переваг іноземних банків, інтенсифікації використання сучасних банківських технологій та банківського менеджменту.

Крім того з огляду на рівень розвитку банківського сектору України, пропонується встановити верхню межу участі іноземного капіталу в національній банківській системі, вона не повинна перевищувати 40%. На сьогоднішній день банківський ринок України є досить розконцентрованим – найбільша частка іноземних активів контролюється інвесторами з Росії та Австрії, решта банків з іноземним капіталом належить французьким, італійським, угорським, німецьким, шведським інвесторам, але вони швидко покидають територію країни, що свідчить про зниження зацікавленості в контролі над українським банківським бізнесом фінансових інститутів з Європейського Союзу.

На сьогоднішній день у Європі перспективними для інвестування вважаються Польща, Чехія, Туреччина та Росія, які показують високі темпи розвитку. Крім того, все більшої уваги банкірів привертають азійські ринки. Ринком України починають цікавитися китайські та російські інвестори. У зв'язку з процесами глобалізації та інтеграції, швидким розвитком банківського сектора України і протиріччями, що виникають з приводу необхідності проникнення іноземного капіталу на вітчизняний ринок виникає гостра необхідність державного регулювання банківської діяльності.

Державне регулювання комерційних банків - це комплекс заходів, які вживаються відповідними державними органами для підтримання стабільності та ефективності банківської діяльності, обмеження негативних наслідків різноманітних ризиків. Головною метою регулювання банківської сфери є підвищення рівня надійності, стабільності банківської системи в цілому та захист інтересів кредиторів і вкладників.

Контроль за діяльністю іноземних банків та їхніх філій, а також банків, створених за участю іноземного капіталу є обов'язковим практично в усіх

країнах, тому стає актуальним питання розробки і впровадження комплексу обмежувальних заходів у процесі залучення іноземного капіталу в банківську систему країни. Найважливіші з них:

1) прийняття НБУ нормативних актів, які мають за мету забезпечити недопущення надмірної концентрації іноземного капіталу на одному з сегментів ринку банківських послуг з метою обмеження можливостей його подальшої монополізації.

2) забезпечення високого рівня прозорості джерел зовнішнього інвестування коштів у банківську систему, з метою зниження ймовірності впливу значних обсягів капіталу у разі посилення спекулятивних тенденцій його руху на міжнародних фінансових ринках.

3) стимулювання привнесення іноземним капіталом нових технологій, різноманітності у послугах та продуктах, що заохочуватиме вітчизняні банки до підвищення рівня конкурентоспроможності.

4) підвищення рівня капіталізації вітчизняних банків шляхом збільшення капіталу за рахунок розміщення акцій власної емісії, зменшення обсягів ризикових активів, збільшення капіталу за рахунок прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрос С., Хиленко В. Інституційні, мікрота макроекономічні наслідки участі іноземного капіталу в банківському секторі / С. Андрос, В. Хиленко. – Банківська справа. – 2012. – № 4 – С. 31-41
2. Балянт Г. Регулювання діяльності іноземних банків в умовах глобалізації та лібералізації руху капіталу [Текст] /Г. Балянт // Світ фінансів. – 2008 . - № 2(15). – С. 20-26
3. Банки, заслуживающие доверия – рейтинг / Новое время. 24.11.2016 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://biz.nv.ua/publications/top-20-samyh-nadezhnyh-bankov-strany-po-versii-nv-287255.html>
4. Барановський О. Іноземний капітал на ринках банківських послуг України, Росії та Білорусі[Текст] / О. Барановський // Вісник Національного банку України. –2007. - № 9. – С. 12–20.
5. Белінська Я.В. Стабільність банківської системи: загрози та шляхи їх подолання / Я.В. Белінська // Аналітична записка НІСД [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>
6. Белінська Я., Жаліло Я. Щодо впливу зростання присутності іноземного капіталу на банківську систему [Електронний ресурс] / Я. Белінська, Я. Жаліло // Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/Juli2009/01.htm>
7. Бездітко Ю.М. Вплив банків з іноземним капіталом на показники діяльності банківської системи / Ю.м. Бездітко // Інфраструктура ринку. – 2017. – випуск 4. – с. 115 – 119
8. Бездітко Ю.М. Оцінка ризику «залежного розвитку» від присутності іноземного капіталу в банківській системі України /Ю.М. Бездітко // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. - Випуск 16. - с. 641 – 647

9. Большой экономический словарь / Под ред. А. Н. Азрилияна. – 4-е изд. Доп. и перераб. – М.: Институт новой экономики, 1999. – 1248 с.
10. Бутейко О.І. Іноземні банки на фінансових ринках країн центрально-східної Європи [Електронний ресурс] / О. Бутейко // Банківська справа. - № 3. – С. 62-79. – Режим доступу: <http://www.economix.com.ua>.
11. Васильців Т.Г. Фінансові аспекти євроінтеграції України / Т.Г. Васильців, О.І. Юсипович, Р.В. Аверчук // Вісник Львівської комерційної академії.- 2015. - Серія економічна 47. - С. 14-19
12. Відхід з України іноземних банків знижує стійкість банківської системи [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.razumkov.org.ua/iikr/experi.php?newsjd~3902>
13. Владичин У.В. Іноземне банківництво в Україні [Текст]: монографія / У.В. Владичин; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів: Піраміда, 2011. – 280 с.
14. Владичин У. В. Особливості правового регулювання іноземного банківництва: досвід Європейського Союзу / У. В. Владичин // Економіка. Фінанси. Право. – 2015. – № 10/2. – С. 43–48.
15. Владичин У. В. Рівень концентрації банків з іноземним капіталом у банківській системі України / У. В. Владичин // Банківська справа. – 2016. – № 1. – С. 84–98.
16. Вовчак О. Д., Миськів Г. В. Оцінка сучасного стану розвитку банків іноземних банківських груп в Україні / О. Д. Вовчак, Г. В. Миськів // Scientific Journal «ScienceRise». – 2016. - №8/1(25). - С.37-43
17. Гаврилишин Н. М. Проблеми та перспективи розвитку банківського сектора України / Н. М. Гаврилишин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/21_NNP_2010/Economics/70564.
18. Геєць В. Іноземний капітал у банківській системі України / В. Геєць // Дзеркало тижня. – 2009. – № 26.- С. 12-18
19. Гірняк В.В. Іноземний капітал банків України: ризики та можливості / В.В. Гірняк // Інноваційна економіка. – 2014. – № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_

20. Гладких Д. Проблеми і перспективи діяльності дочірніх установ російських державних банків в Україні / Д. Гладких // Вісник НБУ. – 2015. - №6. – С.15-21
21. Гусєв Я.О. Особливості функціонування іноземного капіталу на банківському ринку України [Текст] /Я.О. Гусєв //Механізм регулювання економіки. – 2011. - № 3. – С. 18-35
22. Гусєв Я. О. Участь іноземного капіталу в банківській системі України : автореф. дис. ... канд. екон. наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / Я. О. Гусєв ; Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми, 2012. – 22 с.
23. Деревацька М.Р., Пайтра Н.Г. Іноземний капітал в банківській системі України: проблематика та механізм регулювання /Деревацька. Н.Г. Пайтра / Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.12 - С. 245 - 251
24. Дзюблюк О. Іноземний капітал у банківській системі України: вплив на розвиток валютного ринку та діяльність банків [Текст] / О. Дзюблюк, О. Владимир // Вісник Національного банку України. – 2014. – № 5. – С. 26–33.
25. Дмитренко М.Г. Вплив іноземного капіталу на розвиток банківського сектору України / М.Г. Дмитренко, Ю.В. Жежерун // Фінансовий простір. – 2015. – № 2(18). – С. 14–21.
26. Довідка АУБ щодо питання відкриття в Україні філій іноземних банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aub.org.ua/index>
27. Довідник банківських установ України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: [https:// bank.gov.ua/control/bankdict/banks](https://bank.gov.ua/control/bankdict/banks)
28. Закон України «Про банки та банківську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
29. Закон України № 4452-17 в редакції від 19.11.2016р. «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>

30. Іваноньків О.О. Політика держави щодо інвестиційної діяльності в Україні ті перспективи прямого іноземного інвестування [Текст] / О.О. Іваноньків // Актуальні проблеми економіки. – 2007. - №11(77)
31. Івасів І. Б., Корнилюк Р. В. Стратегічні аспекти регулювання діяльності іноземних банків в Україні [Електронний ресурс] / І. Б. Івасів, Р. В. Корнилюк — Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Foa/2011_17/17_11.pdf
32. Іноземні банки в Україні: вплив та регулювання: монографія / Р.В. Корнилюк, І.Б. Івасів, О.М. Диба. — К.: КНЕУ, 2012. — 234 с.
33. Іноземний банківський капітал в Україні: співвідношення вигод та ризиків / Аналітична доповідь / [Жаліло Я.А., Молдован О.О., Белінська Я.В., Медведкіна Є. О та ін.]. – Офіційний сайт НІСД [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>
34. Інформація про власників істотної участі у банку [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccat/hg/document?id=51343>.
35. Клименко І., Белінська Я. Щодо інтеграції банківської системи України до банківської системи Європейського Союзу. Аналітична записка / І. Клименко, Я. Белінська // НІСД – 2014 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>
36. Комплексна програма розвитку фінансового ринку України на 2015–2020 рр. [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.bank.gov.ua>
37. Корнилюк Р. Іноземні банки в Україні: виживають сильніші [Електронний ресурс] / Роман Корнилюк // Реальна економіка, 30.01.2013 р. — Режим доступу: <http://real-economy.com.ua/publication/22/33205.html>.
38. Костогриз В.Г. Іноземний капітал в банківській системі України: сучасна проблематика / В.Г. Костогриз // Фінансовий простір. – 2012. – № 2(6) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1202/12kvgfci.pdf>.

39. Костогриз В.Г. Інновації банків з іноземним капіталом у банківській системі України / В.Г. Костогриз // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2016. - Випуск 16. Частина 2. - С. 108 - 111
40. Криленко Д.В. Сучасна політика регламентування діяльності та методів залучення іноземного банківського капіталу / Д.В. Криленко, А.О. Нижник // Причорноморські економічні студії. 2016. – випуск 11. - С. 214 – 218
41. Кузнєцова А. П. Оцінка впливу іноземного капіталу на функціонування банківської системи [Текст] / А.Кузнєцова, В.Рисін, О. Другов // Вісник НБУ. – 2007. -№1. – С. 24-27
42. Лозовский Л. Ш. Универсальный бизнес-словарь / Л. Ш. Лозовский, Б. А. Райзберг, А. А. Ратновский. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 640 с.
43. Міщенко В., Набок Р. Роль іноземного капіталу в банківському секторі України // Вісник Національного банку України. – 2010. – №7. – С. 22– 24.
44. Наказ Міністерства економічного розвитку та торгівлі України від 29 жовтня 2013 року N 1277 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm
45. Національний банк розширив критерії визначення банків, що належать до іноземних банківських груп [Електронний ресурс]. – НБУ. Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=25673128
46. Нікешина Н.В. Механізм розвитку фінансового ринку України на основі залучення іноземного капіталу [Текст]. Спец. 08.00.08: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук / Нікешина Наталя Володимирівна //Приватний вищий навчальний заклад «Макіївський економіко-гуманітарний інститут». – Краматорськ, 2016 р. – 221 с.
47. Онищенко В., Манжос С. Регулювання іноземного капіталу в банківській системі: зарубіжний досвід та імплементація в Україні [Текст] / В. Онищенко, С. Манжос// Вісник Національного банку України. – 2013. - № 11.– С. 16-21
48. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://bank.gov.ua>.

49. Остапчук Я. Роль іноземного капіталу в банківській системі України / Я. Остапчук // Фінансові ризики. – 2007. – № 1(46). – С. 41-47.
50. Павлюк К.К. Діяльність іноземних комерційних банків в Україні: тенденції та проблеми [Текст] / К.К. Павлюк, В.А. Кажан // Фінанси України. - №6. – 2006. – С. 143-150
51. Пилипенко Л.М. Іноземний капітал у банківській системі України як чинник впливу на фінансову безпеку держави [Текст]. Спец. 21.04.01: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук / Пилипенко Лариса Миколаївна // Національний інститут стратегічних досліджень. – Київ, 2016 р. – 209 с.
52. Подчесова В. Іноземний капітал на банківському ринку України [Електронний ресурс] / В. Подчесова, Ю. Сидоренко // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2012. – Вип. 2(7). – С. 257–263. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/Sepid/2012_2/12pvybru.pdf
53. Про позиції іноземного капіталу в банківських системах країн світу [Електронний ресурс] / Фонд стратегічної культури. — Режим доступу: <http://www.fondsk.ru/>
54. Про режим іноземного інвестування [Електронний ресурс] / Закон України від 19.03.1996 № 93 / 96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=93/96-%C2%D0>.
55. Регулювання доступу іноземного капіталу у вітчизняну банківську систему [Текст] / ред. Єпіфанов А.О., Козьменко С. М., Макаренко М.І.// Лібералізація руху капіталу в ході євро інтеграції: досвід країн Центральної Європи. Монографія/ Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми, 2007. – С. 83-97
56. Слобода Л.Я. Класифікація ризиків зростання іноземного капіталу у банківській системі країни / Л.Я. Слобода, Ю.В. Банах // Вісник Української академії банківської справи. – 2008. – № 1. – С.97-105

57. Смовженко Т.С., Другов О.О., Сенищ І.П. Ризик «залежного розвитку» банківської системи України та шляхи його мінімізації // Банківська справа. – 2006. – № 5-6. – С.11 - 14
58. Степаненко Б. Інтернаціоналізація банківського сектору України : ціна й методи злиття та поглинань [Текст] /Б. Степаненко // Глобалізація – 2010. - №2. – С. 2-7
59. Суторміна К. М. Ефективність діяльності банків з іноземним капіталом у банківській системі України / К. М. Суторміна, М. П. Репецька // Агросвіт. – 2017. - № 8. - С.65-70
60. Устенко С.В., Шараєвський Д.В. Ефективність посередництва комерційних банків в Україні: порівняльний аналіз банків з іноземним та українським капіталом / С.В. Устенко, Д.В. Шараєвський [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://soskin.info/ea/2011/9-10/201128.html>.
61. Філії іноземних банків: умови входження на фінансовий ринок України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uristua.com/bank/11965/index.html>
62. Халло В.Ф. Вплив іноземного капіталу на розвиток банківської конкуренції та його наслідки [Текст] / В.Ф. Халло // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2015. - №2. – С.1-10
63. Чигиринець О. Вплив іноземного капіталу на банківську систему України [Текст] /О. Чигиринець// Економіка управління: зб. наук. Праць ДЕТУТ. – 2011. – Вип. 17. – С. 306-313.
64. Шаповалов А.В. Присутність іноземного капіталу в банківському секторі України [Текст] /А.Шаповалов //Вісник НБУ. – 2008. - №4. – С. 2-7
65. Шпіг Ф.І. Перспективи лібералізації доступу іноземного капіталу в банківську систему України [Текст] / Ф.І. Шпіг // Банки та банківські системи. – 2006. - №1. - С. 15-29
66. Шуба М.В., Рудник А.О. Світові тренди банківських інновацій / М.В. Шуба, А.О. Рудник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2015/34.pdf

67. Энциклопедический словарь экономики и права [Электронный ресурс] / Словари и энциклопедии на Академике. – Режим доступа: http://dic.academic.ru/contents.nsf/dic_economic_law/.
68. The World Bank [Electronic resource]. – Available at: <http://www.worldbank.org>
69. Foreign Bank [Electronic resource] / Glossary of Statistical Terms. – Mode of Access: <http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=1020>. - Title from the screen.